

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 04.10.1962, sp. zn. 12 Co 216/62, ECLI:CZ:KSOS:1962:12.CO.216.1962.1

Číslo: 9/1963

Právní věta: Povaha odměny vyplácené uvolněnému funkcionáři ROH; nárok na odlučné.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 04.10.1962

Spisová značka: 12 Co 216/62

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Odbory, Smlouvy

Předpisy: 37/1959 Sb. 113/1961 Sb. čl. VI
čl. VII

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce uplatňoval proti žalovanému podniku jako svému zaměstnavateli odlučné podle vyhlášky č. 173/1954 Ú. l. za dobu od 1. 3. 1959 do 31. 12. 1960, po kterou byl žalobce uvolněným funkcionářem závodního výboru ROH. Byl toho názoru, že přes zmíněné uvolnění je podnik povinen platit mu náhradu mzdy a jiné náležitosti pracovního poměru a tedy též i zažalované nároky na odlučné. Naproti tomu žalovaný podnik odmítal placení tohoto nároku, vycházející z toho, že není pasivně legitimován, poněvadž nárok může příslušet nanejvýš proti Revolučnímu odborovému hnutí.

Okresní soud v Karviné žalobě vyhověl, když dospěl k závěru, že věcné předpoklady nároku jsou dány. Vycházející z usnesení IV. všeodborového sjezdu o závodních výborech základních organizací ROH (zák. č. 37/1959 Sb.), že uvolněný funkcionář zůstává po dobu uvolnění v pracovním poměru k závodu a že závodní výbor mu poskytuje za výkon funkce odměnu, která se považuje za mzdu z pracovního poměru, dospěl k závěru, že uvolněním pracovní poměr žalobce nezanikl, že přiznaná mu odměna byla mzdou z pracovního poměru, tedy nárokem proti podniku, který ji také skutečně vyplácel, na čemž nic nemůže měnit okolnost, že závodní výbor ROH ji podniku refundoval, a že totéž hledisko musí platit i pro jiné náležitosti z pracovního poměru.

Krajský soud v Ostravě rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl.

Odůvodnění:

Stanovisko soudu prvního stupně není správné. Dalšímu trvání pracovního poměru a stanovené

povaze mzdy a jiných náležitostí uvolněného funkcionáře ROH přisoudil nepřiměřený význam a dosah a přitom úplně přehlédl anebo nebral v úvahu výslovná ustanovení příslušných předpisů o tom, že odměna (náhrada mzdy) a jiné služební požitky uvolněného funkcionáře závodního výboru ROH, jsou nároky, které přísluší proti závodnímu výboru. Z dalšího trvání pracovního poměru nelze nic vyvozovat a povaha mzdy byla odměně přiznána z jiných důvodů a s jiným dosahem, a sice za tím účelem, aby s ní tam, kde na předpoklad mzdy navazují jiné předpisy, bylo stejně nakládáno, tedy např. pro účely nemocenského pojištění, důchodového zabezpečení apod. Odměně nebyl však poskytnut charakter nároku proti podniku, jak jasně plyne z dalších ustanovení příslušných předpisů, a totéž obdobně platí i o jiných služebních nárocích, např. za pracovní cesty, na odlučné a podobně. Poněvadž žalobní nárok se vztahuje na dobu, do níž spadá změna právní úpravy, je třeba se vypořádat jak s dnešní, tak i předtím platnou právní úpravou.

Předchozí úprava spočívala na vl. nař. č. 17/1953 Sb. o volbě závodní rady a hrazení nákladů její činnosti. Toto nařízení obsahuje v § 2 odst. 3 ustanovení, že členům závodní rady, kteří byli zproštěni výkonu prací, poskytuje náhradu mzdy (platu) závodní rada podle směrnic jednotné odborové organizace. K provedení tohoto nařízení byly vydány jednak vyhláška ÚRO v dohodě s ministerstvem financí č. 315/1953 Ú. l. o výkonu funkce člena závodní rady v pracovní době a o náhradě ušlé mzdy, která se však týká pouze neuvolněných funkcionářů, jednak směrnice ÚRO o proplácení a zdaňování náhrad ušlých výdělků a mezd uvolněným funkcionářům závodních rad, závodních klubů a dobrovolných sportovních organizací. Tyto směrnice stanoví, že uvolněným funkcionářům poskytuje náhradu mzdy (platu) závodní výbor, a že totéž platí, má-li uvolněný funkcionář po dobu uvolnění nárok na odlučné, ubytovné anebo na podobné náhrady, a že náhradu mzdy po odečtení daně ze mzdy a ostatní náhrady vyplatí závodní výbor uvolněnému funkcionáři ze svých prostředků ve výplatních termínech, ve kterých závod vyplácí mzdu svým zaměstnancům. K těmto směrnicím (a též k vyhlášce č. 315/1953 Ú. l.) vydalo ministerstvo financí po dohodě s ÚRO směrnice pro účtování mezd funkcionářů Revolučního odborového hnutí při zameškání pracovní doby výkonem funkce, mezd za pracovní volno sportovním reprezentantům a jejich náhrad výnosem ze dne 16. 1. 1954 č. j. 121/116.648/53 (srov. sdělení částka 12/1954 Ú. l.). Tyto směrnice mimo jiné stanoví, že náhrady mezd uvolněných funkcionářů se nezahrnují do mzdového fondu podniku, a že se podle výplatní listiny vyplácejí prostřednictvím pokladníka závodní rady. Z toho všeho nemůže být nejmenší pochybnosti o tom, že náhradu mzdy (platu) uvolněným funkcionářům byla povinná poskytovat závodní rada (nyní závodní výbor) ze svých prostředků a dokonce přímo bez prostřednictví podniku a že totéž platilo i o všech jiných pracovních požitcích. Z toho tedy, že v daném případě vyplácel žalobci náhradu mzdy (odměnu) oproti refundaci podnik, nelze tedy také nic vyvozovat. Dělo-li se tak, a děje-li se tak někdy, jde pouze o faktický stav technického provádění, který ostatně není v souladu s danými směrnicemi.

Během období, za které se odlučné uplatňuje, došlo ke změně úpravy, a to s účinností od 21. 7. 1959 zákonem č. 37/1959 Sb. o postavení závodních výborů základních organizací Revolučního odborového hnutí (který výslovně zrušil vládní nař. č. 17/1953 Sb.) a usnesením IV. všeodborového sjezdu, které je k němu připojeno jako příloha. Nová úprava je však vybudována v podstatě na týchž základních zásadách. I usnesení IV. všeodborového sjezdu v odstavci 11 výslovně stanoví, že uvolněným funkcionářům poskytuje závodní výbor (a nikoliv tedy podnik) za výkon funkce odměnu, (která se považuje za mzdu z pracovního poměru). Dále je tam stanoveno, že uvolňování členů závodního výboru, výše jejich odměn a způsob jejich vyplácení řídí se směrnicemi Ústřední rady odborů. Těmito směrnicemi, dokud nebyly vydány nové, je rozumět již zmíněné směrnice dřívější, jichž obsah a dosah pro řešenou otázku byl již vyložen. Nové směrnice byly vydány teprve dne 8. 8. 1961 vyhláškou ÚRO č. 113/1961 Sb. s účinností od 19. 10. 1961. Tyto směrnice, které nejsou leč rozvedením a bližším provedením zásad usnesení IV. všeodborového sjezdu, stanoví (článek VII.), že náhradu mzdy trvale uvolněným funkcionářům vyplácí závodní výbor po srážce daně ze mzdy ze svých vlastních finančních prostředků a dále (článek VI. odst. 6), že měl-li uvolněný funkcionář před

svým uvolněním vůči závodu nárok na odlučné, ubytovné a podobné náhrady, že mu je po dobu uvolnění poskytně rovněž závodní výbor. Žalobce tedy během svého uvolnění neměl proti podniku nárok ani na náhradu mzdy ani na náhradu jiných pracovních příjmů, protože povinnost k poskytnutí těchto náhrad je uložena závodním výborem ROH. Požadavek jím vznesený není tedy odůvodněný, a proto bylo změnou rozhodnutí soudu prvního stupně žalobu zamítnout.